

[Arthur Jacobsen.]

lille kommune med ca. 800 indbyggere og ca. 300 skatteydere, og den har en beskatningsprocent på 23, ligger altså i den øverste tredjedel; den har eget alderdomshjem, den har gode skoleforhold, den har udbyggede veje m. v., men den har i dag til gode hos staten i refusion for udlæg til sociale udgifter en post på 200.000 kr., en mellemkommunal refusion på 60.000 kr., den har udlagt for april, juli og oktober kvartaler 220.000 kr.; den har altså i dag 480.000 kr. til gode hos staten i refusion i forbindelse med de sociale hjælpeforanstaltninger. Dens samlede skatteudskrivning for året 1967-68, altså ejendoms- og personskat netto efter reguleringen af børne- og persontilskud, er ca. 350.000 kr. i forbindelse med beskatningsprocenten på 23. Alene rentebyrden af den ca. halve million, man har til gode i refusion i forbindelse med socialudgifterne, er en meget, meget stor byrde for en sådan lille kommune med et budget af den størrelse.

Men det er jo ikke noget isoleret problem; der er mange, mange små kommuner, der har det på samme måde. Dette økonomiske mellemværende med staten er for den lille kommune et meget stort problem; men den har jo ét til, der også er stort: den venter på, at den stygge ulv — og det må vel være indenrigsministeren — skal komme en dag og opøde kommunen. Men lad mig lige tilføje: jeg tror i og for sig, at den lille kommune er objektivt over for det, der sker, når indenrigsministeren kommer en skønne dag, for den har opdaget, at den ikke kan klare problemstillingen mere. Den har opdaget, at hvis skatteevnen og byrdefordelingen skal afpasses således, at borgerne over hele landet kan sikres nogenlunde de samme goder, også sådan noget som tandretning og de andre ting, jeg nævnte før, så er man nødt til at tage dette skridt. Men vi kan jo nok sige, at den lille kommune har ikke hjertet med i det, der foregår på dette område.

Fra det radikale venstres side vil vi gerne henstille til regeringen, at man gør, hvad man kan for i denne akutte situation at hjælpe de kommuner, der er ude i de vanskeligheder, som jeg nu har nævnt.

Diderichsen: Da mit partis ordfører, hr. Poul Antonsen, ikke kan være til stede, skal

jeg i hans sted fremsætte nogle hovedsynspunkter angående en omlægning af byrdefordelingen mellem stat og kommuner og mellem kommunerne indbyrdes. Det kan naturligvis kun blive grove omrids, og jeg håber ikke, jeg skal tage forsamlingens opmærksomhed for længe.

Den nugældende refusionsordning, hvor efter staten refunderer kommunerne en meget væsentlig del af deres udgifter, må anses for uheldig, og navnlig af 4 grunde. For det første fordi ansvaret forflygtiges, når en myndighed — i dette tilfælde kommunen — kan træffe afgørelse om en udgift, som en anden myndighed, i dette tilfælde staten, for størstedelen skal betale. En sådan ordning lader ikke det med selvstyre forbundne økonomiske ansvar komme til sin ret. For det andet opstår der gennem refusionsordningerne risiko for, at kommunen, naturligvis uden at ville det, bidrager til den inflationsskabende overefterspørgsel, som vi jo kender kun alt for godt, idet den enkelte kommune ikke har tilstrækkelig tilskyndelse til at vurdere nytten af de pågældende projekter i forhold til den samlede udgift. For det tredje må det siges, at det labyrintiske net af tilskudsregler skaber unødigt administration og gør det vanskeligt for borgerne at overskue de faktiske omkostninger ved mange offentlige foranstaltninger. Og endelig er det ikke lykkedes dette udviklede system at tilvejebringe en tilfredsstillende udligning mellem velstående og mindre heldigt stillede kommuner.

Med det formål at placere det kommunale selvstyre centralt, det vil sige give det et solidt og omfattende indhold, der forvaltes under fuldt økonomisk ansvar, foreslår liberalt centrum følgende principper som grundlag for en kommunal skatte-reform.

Den offentlige myndighed, der træffer bestemmelse om afholdelse af en udgift, bør så vidt muligt have ansvaret for tilvejebringelse af den tilsvarende indtægt. Denne klare placering af ansvaret må ikke hindre en udligning kommunerne imellem. Og videre: udlignings- og tilskudsordninger må formes med størst mulig enkelhed og klarhed for at kunne forstås af alle interesserede, og for at administrationen kan begrænses mest muligt. Liberalt centrum mener som følge heraf, at der må ske en række ændrin-